

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Situația bisericii noastre.

III.

— Articol final. —

(Dr. E. B.) Am arătat, cari sunt motivele grave, cari îndeamnă pe Arhieriei nostri în mod constringent să trăiască în pace și bună înțelegere cu puterea de stat. De aci însă nu urmează, că ei ar trebui să facă guvernului servicii politice, ori că guvernul ar cere și ar aștepta dela ei să le facă. Din contră, guvernul poate că e mai mulțumit, dacă biserica rămâne pe lângă misiunea ei înaltă și evită politica militantă. Iar dacă totuși ar fi silită să facă politică, să incline spre politica *păcii* și a *aplanării* contrastelor, pe calea bunei înțelegeri, ceea ce ar fi și în interesul bisericii însăși.

Aceea ce așteaptă însă cu siguranță guvernul dela biserică este, să respecteze autoritățile noastre bisericesti în toată privința ordinea de drept existentă și legile din vigoare, acomodându-se acestora cu strictețea, împreună cu organele lor subalterne, pentru că în momentul, în care se va convinge guvernul despre contrariul, va considera de sosită ocasiunea să iee măsuri coercitive pentru nimicirea, ori cel puțin pentru restrângerea puterii autonome administrative a bisericii noastre.

Dacă deci vreau să evite conflictul acesta, Arhieriei nostri sunt siliți să-și împlinească datorințele, nu numai față de credincioși, ci și față de puterea de stat, cu cea mai mare minuțiozitate, căutând să afle totdeauna calea mijlocie, pe care pot să facă din destul acestei misiuni grele, dar inevitabile. Aici zace chemarea cea înaltă diplomatică a Arhieriei nostri, al cărei maestru a fost marele *Saguna*, politicianul oportunista, care numai pe calea aceasta a putut eso-

pera favorurile frumoase pe cari le-a primit pe seama noastră, fără demonstrațiuni sgomotoase, fără proteste nebăgate în seamă, ci numai cu recunoașterea situației și acomodarea înțeleaptă, amăsurat situației date de împrejurări.

Acomodarea aceasta, conced, că astăzi e foarte grea, cu mult mai grea decât pe vremea lui *Saguna*. Cei dela centru, autoritățile supreme bisericesti, se pot ușor reținea dela politică. Dar organele subalterne dela periferii, preoții, cu greu pot să facă lucrul acesta. Posiția acestora e foarte grea. Poporul nostru s'a obicinuit să vadă în ei pe conducătorii sei, dela cari așteaptă să-l povățuiască și conducă, mergând întru toate „cu crucea 'n frunte”, — cum cântă poetul. Dacă nu o face preotul aceasta, e acusat de popor, că nu e destul de credincios turmei sale. De aci apoi supărare și conflicte între preot și credincioși.

Credința mea e însă aceea, că astăzi poporul nu mai e avisat la conducerea exclusivă a preotului seu. Astăzi mai are poporul nostru și alți inteligenți, cari pot să facă pe conducătorii poporului, fiind cu mult mai independenți decât preotul. Avem comune destule, în cari preotul poate fi dispensat cu totul dela datorințele de a merge în fruntea mișcărilor politice ale neamului. Ceea ce însă nu înseamnă, că în calitate de cetățean de stat preotul nu ar avea voie să-și exercite drepturile, ca și ceilalți, conform dorinței și conștiinței sale, lucru pentru care nime nu-l va trage la răspundere. Numai în fruntea agitațiilor ar fi de dorit să nu se pună, pentru că să nu cadă odiul asupra bisericii și să nu fie espusă biserica persecuțiilor și bânelilor, mai ales pe locurile unde organele puterii de stat exerciază o controlă hiperzeloasă, mă-

ginașă cu călcarea de drept, fie din răutate, fie din nepricepere.

Fac deci serviciu foarte dubios bisericii și prin urmare și neamului toți acei politicieni înfierbântați și neprecugetați, cari ar dori se atragă și biserica, și toate organele ei, cu Arhieriei cu tot, în mișcările, pe cât de frumoase, pe atât de primejdioase politice, ba așteaptă dela învătăceii lui Cristos, dela apostolii păcii și ai bunei înțelegeri, ca se între și ei între ceice țin aprins focul urei și al dușmăniei, ori să se pună chiar în fruntea lor. Acestia trec cu vederea, că cer un lucru, care nu e de loc compatibil cu misiunea preotului, căci acesta are să combată ura și dușmănia și are să propage pacea și buna înțelegere, între toți oamenii.

Păcătuesc mult în contra bisericii și a neamului toți aceia, cari caută se îngreuneze și mai mult situația și de altcum grea a Arhieriei nostri, și caută să-i impedeze în împlinirea chemării lor, pe care ei o fac după cea mai curată conștiință a lor, spre binele binepriceput al bisericii și al neamului, ba mai caută să-i tragă și la răspundere pentru aceea ce nu fac, fiindcă nu pot să o facă, și pentru aceea ce fac ca particulari, pentru că nu sunt datori să răspundă nimănui.

Pe calea aceasta numai să subșapă din partea celor nechemate și nesocotiți *autoritatea* Arhieriei nostri, stâlpii cei mai puternici, astăzi poate chiar singurii stâlpi ai autonomiei noastre bisericesti. Dar ca norocul, avem și public care știe să judece, știe de unde poate să vină primejdia și știe cine e chemat să dea pept cu primejdia: *Arhieriei nostri*, cari tocmai de aceea, se bucură de încrederea credincioșilor lor, pecând pe ceice îi atacă pe nedreptul și fără să se gândească, că nu fac alta decât acte de — *distrugere*, ceea ce nu e nici o virtute, ci e chiar

păcat național, nu-i bagă nime în samă.

Suntem un popor tiner, noi, Românii, dar un popor deștept, treaz, plin de viață și de instinct nobil. Acest instinct sănătos ne va scoate din labirintul rătăcirilor și ne va feri de săvârșirea actelor nesocotite, cum ar fi și periclitarea fortăreței celei mai tari pe care o avem: a bisericii, a autonomiei, a instituțiilor noastre, câștigate după atâtea lupte grele purtate de înaintașii nostri. Din contră, ne va îndemna, ca cu puteri unite, cu inimă caldă și cu frunte rece să luptăm toți pentru apărarea lor, pentru conservarea acestor bunuri scumpe, căutând să le păstrăm așa cum le avem primite dela înaintași, pentru că tot așa să le putem preda urmașilor nostri, cari ne vor binecuvânta pentru aceasta, și nu vor întreba, că din punct de vedere politic pe ce cale am apucat, ca să le putem mântui de perire?!

Delegațiunile și-au terminat lucrările Sâmbătă, săptămâna trecută. Hotărârile luate din partea lor vor primi sancționare prealabilă astăzi, ori mâine. Vor fi publicate apoi ordinațiunile referitoare la urcarea salariilor oficerilor, și se va ordona lividarea, cu începere dela 1 Decemvrie n. c. a salariilor urcate.

Crisă în Austria. Crisa născută în Austria în urma demisionării celor doi miniștri cehi încă nu e delăturată. Baro-nul *Beck* continuă pertractările cu frun-tașii partidelor politice, pentru a forma un ministeriu curat parlamentar. Dacă nu-i va succede, va înainta demisia întregului cabinet.

Activitatea dietei. Pe Luni e vorba să fie convocată dieta la ședință. Va fi numai o ședință scurtă formală, în care se va stabili ordinea de zi pentru ședința din ziua următoare. Marți apoi prim-ministrul *Wekerle* va prezenta proiectul de lege despre anexarea Bosniei și Hertegovinei, și poate că și ministrul de interne *Andrássy* va prezenta proiectul de lege despre reformele electorale.

FOIȘOARĂ.

Impresii dela o nuntă

de D. Bedelean.

(Fine).

O poveste jainică, terminată astfel:

... „Era o zi de toamnă... senină... Zi a fost... dar pentru mine era noapte, că mi-a umbrit și viața năcăjită... D'apoi așa-s fetele, te lasă când îți lumea mai dragă. M'a lăsat și ea, s'a dus ca să n'o mai vad... Apoi frate, n'ăși fi eu năcă-jit că s'a dus, dar mi-a lăsat... barem de nu l-ar fi lăsat, — mi-a lăsat chipul ei închis în inima mea... de unde nu se va șterge, decât numai atunci când voi muri“.....

Doă lacrimi de pe fața lui întăreau importanța cuvintelor sale.

— „Dar nu-s toate fetele așa, — li corege mirele, — mai poți să-ți capeți una, că vezi, și eu mi-am aflat.“

— „Așteaptă, tu de aci încolo o să ști. Muere care să nu-ți facă năcaz, nu este. Nici a ta nu va fi mai bună decât altele“....

Conversația o schimbă dangătul clopotului bisericii din satul dorit, dorit mai ales de mire. Iși tocmeste cravata albă de mătăsă, frizura buclată, mustețele negre, buchetul de flori roza, în care se oglindește dragostea lui toată.

Pe noi mai ales ne încântă locurile acestea, cu toate frumsețile și însemnă-tea lor. Ne reamintim luptele mărețe din trecut, cari s'au perindat aici pe pământul acesta, pe care se varsă acum atâtea lacrimi.

De-a dreapta e *Albacul*, cu biserica mică de lemn, în care un om mare a jurat răzbunare pentru multele suferințe. În coastele unui deal o viziune se vede, care a dat adăpost la trei căpitani, uniți pentru un scop ideal. Mai în sus e *Vidra*, cu o casă deamă de a peregrina la ea fiecare Român.

Trăsurile noastre cu o juteală trec peste podul de lemn al Arieșului, apucând spre drumul către Ponorel.

Nu peste mult să și ivește biserica imponentă, școala de lângă ea, ambele nouă, cari vestesc hărnicia oamenilor, împlinirea datorinței conducătorilor și apoi faptul, că glasul vremii a aflat la ei răspunet.

Dela biserică nu departe se află casa preotului, cu o fetiță frumușică, pe care noi azi o ducem pe alte locuri, ca să fie conducătoare în cele bune, învățătoare femeilor, cari așteaptă dela „doamnele“ noastre lumină și înaintare.

În curtea caselor parohiale e lume imensă, țărani, preoți, învățători, notari, bărbați, femei, tineri, bătrâni, cari toți așteptau sosirea mirelui.

Mireasa într'o odaie stă îngândurată, palidă, surprinsă de momentul atât de important în viața ei.

Haină albă de mătăsă, împodobită cu dantele, un lanț de aur la gât, cunună albă pe cap, din care un vâl lung să lasă până jos, atât de bine-i stă și atât de bine se potrivește cu ochii cei senini și cu părul blond. Fața albă ca un crin ne înfățișează o ființă din alte sfere, nu de aici din lumea asta, plină de atâtea păcate și miserii.

Părinții, — un preot îmbătrânit în munca pentru binele și înaintarea oame-nilor încredințați conducerii lui, preuteasa, care cu sfințenie și-a crescut fetița ca să fie spre folosul neamului, — stau în jurul ei, cu lacrimi în ochi, dându-i binecuvân-tarea părintească.

Lăutarii, din ale căror strune atâta dor și jale iasă, întonează cântări de ale noastre, și noi plecăm la biserică.

După cununia săvârșită aici am fost poftiți la masa ospitală a preotului.

La masă un amestec de Români. Ce frumos e a vedea la oaltă pe domni noștri cu țărani, schimbând vorbe unii cu alții.

Trebuie să arătăm, că între noi și ei există legătură sfântă, și că e zadarnică truda de a ne despărți de poporul din care am ieșit, și unde avem frați, surori, părinți.

În toiul veseliei nu s'a uitat nici de nevoile noastre românești. Dar nu numai s'a vorbit, ci și făcut.

S'a adunat cu jocul miresei 60 cor, pentru gimnaziul din Brad.

Timpul acesta e timpul faptelor, deci să alungăm frazele, vorbele goale, și să le înlocuim cu fapte ideale, fapte care-s spre înaintarea noastră culturală-națională, dela care depinde ființa noastră ca neam.

Țărani — la cari am văzut o însu-flețire mare, simț de jertfă, interes față de instituțiile noastre culturale — au dovedit, că pe plăsurile aceste trăiește un popor sărac, dar dornic de înaintare, vie-tuiește un neam, care vrea să trăiască, să fie domn pe soarta sa, și care-și știe chemarea.

Țărani nostri nu sunt orbiți de „confesionalism“. Ei știu, că țină-se insti-tuțiunea românească de ori care confe-siune, interesele neamului, interesele noa-stre ale tuturor, interesele Românilor le servește!

Ei cu sufletul lor curat înțeleg, că înainte de toate interesele vitale ale ro-mânismului au a le apăra și a le ajuta. Pentru că numai până trăim noi ca Ro-mâni pe plăsurile acestea poate să se ma-nifesteze credința noastră cu toată cură-țenia și sfințenia ei.

După finirea jocului miresei s'a în-ceput adevăratul chef, până în zori de zi.

Când soarele se ridica din cetatea visurilor noastre și-și revărsa razele fer-binți peste nuntași oboșiți, trăsurile noa-stre duceau pe doi tineri fericiți la cui-bul lor.

Articolul Împăratului. În reichstagul prusian din Berlin au fost adresate mai multe interpellări cancelarului, în chestia cunoscutului articol de ziar, scris ori inspirat de împăratul Wilhelm al Germaniei. Spiritele sunt foarte agitate și se cer din toate părțile garanții, ca împăratul să nu mai facă politică pe socoteala proprie. Cancelarul Bülow va răspunde la interpellări în ședința de luni.

Misiunea culturală-națională a preotului român.

De preotul N. Șonieriu.
(Urmare.)

Din această schiță fugitivă reese cred destul de evident, că națiunea noastră e una cu biserica sa. „La toate cumpenele, în toate întâmplările mari, găsim statornic în istoria poporului nostru amestecul acesta al celor sfinte cu cele lumești, adâncă, neștrămutată legătură dintre cruce și spadă” zice Vlahuță în „România pitorească”. Voevozii români după orice biruință în semn de mulțumită și amintire ridică câte o mănăstire, cari mănăstiri până azi sunt podeaba țării românești și totodată monumente istorice de mare preț. Astfel clipele de bucurie, momentele de fericire ale neamului nostru află răsunet și în sinul bisericii, zilele de grea încercare și întristare ale bisericii sunt tot așa de dureroase și pentru națiune. De aici urmează, că rolul preotului ca persoană bisericească e atât de strâns unit cu rolul său național, ca membru al națiunii.

Iată de ce la chemarea pastorală-bisericească a preotului se mai asociază și chemarea națională-culturală, pe cari preotul trebuie să le știe combina într'un ce armonios.

N'are alta de făcut, decât să-și ia de model faptele mărețe ale bărbatilor nostri ilustri și el va satisface chemării sale din toate punctele de vedere. Și anume: preotului adăpat din izvorul cel nesecat al învățăturilor creștinești, cu credință neclintită în Dumnezeu, fidel așezămintelor și preceptelor bisericii noastre, pătruns de simțăminte nobile, înzestrat cu armele științei și totdeauna gata de a se jertfi pentru biserică și națiunea sa, îi compete în primul rând de a se îngriji de conservarea, cultivarea și întărirea națiunii sale.

În primul rând își va da toată silința, ca de turma dată lui spre păstorie să grijească cu cea mai mare răvnă, s'o apere de toate influințele stricăcioase, cari mai ales în timpul din urmă se manifestează prin impunerea de datorii și legi dușmănoase limbei și existenței noastre naționale peste tot, căci precum am văzut, viitorul națiunii noastre depinde dela viitorul bisericii noastre. Prin urmare, serviciul divin atât de variat și pompos, apoi celelalte servicii, ca îngropăciunile, cununile, sfestăniile, maslurile ș. c. l. le va îndeplini cu dragă inimă, cu acuratețe și cuernicie. Poporul atunci cu tot sufletul se alipește de preotul său și nici o făgăduință străină nu e în stare să-l desbina de preotul său și de biserica sa. Această este prima și cea mai de capetenie datorie, pe care preotul adevărat și harnic totdeauna trebuie s'o aibă înaintea ochilor. Nici odată să nu șovăie, să nu obosească, căci „per aspera itur ad astra”.

Nu-i destul cu atât. Tot preotul, și în parte și învățătorul, e dator a se îngriji de păstrarea și cultivarea limbei, a graiului nostru erezit din străbuni. Nu e lege, nici omenească, nici dzească să interzică folosirea limbei strămoșești. Nu din punct de vedere politic, ci din punctul de vedere național-bisericesc, basându-ne pe motive social-psihologice, putem afirma, că limba națională, pentru noi limba română, e „conditio sine qua non” a existenței noastre naționale. Fără de limba noastră românească suntem goale, numai Români nu. Exemplu viu și recent ne sunt Românii din Măcău, despre cari se scria prin ziare, că după ce românește nu mai știu vorbi, acum au introdus și în biserică limba ungurească, ca limbă liturgică. Nu cred, că se află Român așa de credul, să zică, că acești Români mai sunt conștii, că fac parte din neamul nostru. Iată deci, că altă datorie, tot atât de ponderoasă, i-se impune preotului, și el și poate satisface mai bine, căci în biserică și în afaceri bisericești limba oficială e limba română. Își va da deci străduință preotul, ca limba sa maternă să o poseadă cât se poate de perfect, încât să-i pună în uimire pe parohienii sei prin rostul său frumos și să le captiveze inimile. E folositor, chiar necesar, ca preotul să cunoască și limbi străine, mai ales limba oficială a statului și una din limbile de conversație ale lumii culte, fiindcă preotul e totodată și sfătătorul, biaroul de informație al poporenilor sei.

Nici când însă să nu arete dispreț față de limba sa maternă, vorbind poate din îngâmfare în altă limbă, ci din contră, totdeauna să se arete mândru pe limba sa, nu numai poporenilor, ci chiar și în societăți poliglote.

În sfârșit mai amintesc încă un fapt, de care trebuie să țină cont preotul, care e condus de principiul just și basat al conservării neamului său. E îndeobște cunoscut, că noi Românii avem o mulțime nenumărată de obiceiuri și datini, la sărbători și la alte ocazii: la Crăciun colindatul, plugușorul și irozii, la Bobotează alocurea Sorocova, la Florii împodobirea bisericii cu stâlpi de salce, la Paști ouăle roșii și stropitul, la nuntă orațiile, la alte prilejuri alte obiceiuri, cari formează gătala, podoaba vieții noastre național-bisericești.

(Va urma).

Din România.

Meeting naționalist în București.

Duminecă s'a ținut în București, sala Dacia, întrunirea naționalistă, organizată de un comitet, spre a se discuta atitudinea României față de evenimentele din Balcani.

Cu mult înainte de deschiderea întrunirii, sala era înșesată de lume. A prezidat dl I. I. Heliade Rădulescu.

Oratorii au vorbit în mijlocul celei mai mari însuflețiri, în ordinea următoare:

Dr. Davidescu (advocat) spune, că prioritatea Austriei față de România nu e leală, și o dovadă e, că viața politică a fraților de peste munți e amenințată prin reforma electorală ce să pregătește. Trebuie să dăm sprijinul nostru moral fraților de peste munți.

Dr. I. Oteteleşanu regretă, că nu vede pe oamenii politici în fruntea poporului. Arată că trebuie să trăim în bună înțelegere cu vecinii Bulgari și Sârbi, în lupta contra Austriei, care vrea să ne sugrume economic. Convenția comercială cu Austro Ungaria nu va trebui votată, de cât cu consimțământul poporului.

Dr. I. Mihalcea (rădăneanu) spune, că politica externă românească a fost rău condusă. Trebuie s'o rupem cu Austria, care nu a făcut decât să ne speculeze. Mișcarea de rededeșteptare, care a început să se manifeste aci, ca și peste munți, ne face să sperăm în vremuri mai bune.

Dr. P. Grădișteanu spune că, de și bolnav, a venit la întrunire, pentru a exprima încrederea în acțiunea întreprinsă.

Dr. Al. Petrovici vorbește de progresele făcute de țeară. În urma acestor progrese nu mai putem suferi oprimarea fraților noștri.

Dr. Stănescu (meseriaș) spune, că meseriașii nu vor suferi să se încheie o convenție comercială cu Austro-Ungaria, care să isbească în existența a mii de meseriași români.

Dr. Cristu Negoescu spune, că în loc să ne alipim de Austria, va trebui de acum să ne aliem cu Italia, sora noastră cea mai mare.

Dr. Take Polierat spune, că coroana de oțel pe care M. S. Regele și-a pus-o pe frunte la 1877, nu va avea toată strălucirea de cât dacă va fi împodobită cu acele pietre prețioase ce ne au fost răpite. (Bucovina și Basarabia).

S'a dat apoi cetire următoarei moțiuni:

„Cetățenii capitalei întruniți în sala Dacia pentru a discuta asupra ultimelor evenimente din orientul european,

„În urma cuvântărilor ascultate:

„Declară, că politica externă a statului român trebuie să aibă drept călăuză eternă sentimentele naționale și interesele statului român.

„Constată cu părere de rău, că alipirea României de politica Austro-Ungariei n'a produs decât rezultate desastroase pentru interesele economice ale statului român, din cauza atitudinii neleale și dușmănoase a conducătorilor politicii din monarhia vecină.

„Mai constată cu durere, că Românii de sub coroana Austriei, mai cu seamă cei de sub coroana Ungariei, în loc să fie tratați ca frați ai unui popor prieten, sunt persecutați cu cruzime și loviți în sentimentele lor de Români.

„Protestează contra revoltătoarei apăsări a fraților din Austro-Ungaria și declară, că statul român nu poate arăta prioritate celor cari oprimă pe Românii de ori unde.

„Invită pe conducătorii statului român, ca inspirându-se din sentimentul unanim al națiunei române, să dea politice externe o îndrumare mai independentă și mai națională și să strângă relațiile cu popoarele amenințate ca și Românii, apărându-le de lăcomia vecinilor mai puter-

nici și cari au ca și Românii de revendicați drepturi naționale.

„Emite dorința, că dacă oamenii de stat consideră încă necesară actuala orientare în politica externă, să se întoarcă de preferință către sora noastră mai mare, Italia, ale cărei sentimente de dragoste către România nu s'au dezmințit nici odată.

„În fine, adunarea proclamă și estădată, în mod solemn, solidaritatea indisolubilă a Românilor de pretutideni”.

Moțiunea a fost primită cu aplauze de numeroasa asistență.

Apoi publicul a format un impunător cortegiu, care, cu muzica militară în frunte, s'a îndreptat spre statua lui Mihai-Viteazul, unde s'au depus coroane și s'au ținut două discursuri.

Scrisoarea lui L. Tolstoi.

În Septembrie a împlinit marele cugețator și filosof rus *Leo Tolstoi* anul al optzecilea de etate. Din acest prilej a primit felicitări din lumea întreagă. Bătrânul scriitor răspunde acum tuturor celor ce și-au adus aminte de el, prin o scrisoare, de cuprinsul următor:

„Când acum câte-va luni, cu ocazia împlinirii a optzeci de ani dela nașterea mea, am auzit că prietenii mei au intențunea de a sărbători acest eveniment, mi-am exprimat dorința de a nu se face nici un zgomot în jurul meu. Nădăjduiam, că dorința mi se va îndeplini și nu va mai avea loc nici o serbare.

S'a întâmplat însă tocmai contrar dorințelor mele. Și în ultimele zile ale lui August am primit și primesc și acum, din toate colțurile lumii, scrisori de urările cele mai călduroase. Iar eu mă cred acum dator să-mi exprim cele mai profunde mulțămiri față de toate acele persoane și instituțiuni, cari s'au grăbit cu atâta dragoste să mă felicite.

Mulțumesc tuturor academiilor, tuturor redacțiilor, societăților, cluburilor, tuturor autorităților, cari m-au felicitat. Mulțumesc tuturor prietenilor și cunoscuților din Rusia și din străinătate, cari și-au adus aminte de mine.

Mulțumesc tuturor necunoscuților din diferitele clase sociale, tuturor cari chiar și în închisori s'au gândit să-mi facă o bucurie, gândindu-se la mine. Mulțumesc tinerilor, copiilor și fetelor, cari mi-au urat ani mulți. Mulțumesc preoților, cari — puțini la număr — prin atențiunea lor mi-au produs multă bucurie. Tutozor persoanelor, cari pe lângă urările lor de bine, mi-au oferit cadouri splendide.

Mulțumesc cu deosebire acelor persoane, cari s'au declarat cu ocazia aceasta solidare cu principiile și ideile profesate de mine, s'au declarat solidare în iubirea adevărilor eterne. Ceeace m'a înveselit mai mult a fost, că acestia au fost cu deosebire țărani și lucrători.

Îmi pare rău, că nu am posibilitatea să răspund direct tuturor persoanelor și instituțiilor. Rog deci pe toți, cari în aceste zile mi-au dat prilejul atâtor clipe de bucurie, să considere această scrisoare ca cea mai curată expresie a mulțumirii mele.

Leo Tolstoi.

Dela sate.

Înmormântarea parohului Ioan Petru din Ibănești.

Idicel, 31 Octomvrie n.

Nemiloasa moarte a răpit iarăși pe unul din cei mai vrednici preoți ai tractului protopresbiterat Reghin. Parohul I. Petru din frunțașă comuna Ibănești, după un morb scurt dar greu, a trecut la cele vecinice.

Deși număra 62 ani în viața sa stăruimată, încă nu era prea bătrân, ci abia ajuns numai la etatea, în care preotul cu atât mai cu multă vrednicie știe să-și îndeplinească sacra funcțiune apostolică.

Și răposatul paroh Petru în adevăr era un neobosit apostol al bisericii lui Christos, intrucât cu o răvnă vrednică de urmat făcea cele mai grele și obositoare călătorii pentru mângăierea credincioșilor din parohiile văduvite.

Având acasă capelan, care să-l suplinească în funcțiunile de toate zilele, pe parohul Petru îl întâlnim în tot locul, unde numai era lipsă de preot, câștigându-și prin aceasta iubirea și recunoștința superiorilor, a colegilor și a poporului păstorit.

Pe cât de plăcută i-a fost cariera preoției, pe care timp de 38 ani a împlinit-o cu credință și devotament, pe atât de sbuciumată i-a fost viața familiară. Timp de 19 ani a trebuit se poarte jugul greu al văduviei și ca atare să-și crească cele 4 odrasle, 3 fete și 1 fiu. Dumnezeu

l-a lăsat însă în timpul de grea încercare, ci i-a dat putere, încât a putut cu cinste înfrunta toate neajunsurile. Familia și-a crescut-o în mod cinstit, ba a avut fericirea de a vedea și pe „fiii fiilor sei în jurul mesei sale”. O singură dorință ar mai fi avut răposatul paroh, că adevărat să vadă așezat și fericit pe iubitul său fiu Octavian, ceea ce însă nu i-a fost dat ca să ajungă, căci în 26 Octomvrie a. c. a trebuit să urmeze chemării celei preinalte de a trece din șirul celor vii.

Înmormântarea i-s'a făcut în 28 Octomvrie a. c. după prescripțiile rituale, cu solemnitate convenită. Timpul schimbăcios al zilelor de toamnă, precum și depărtarea mare a împedecat pe mulți din preoțimea tractuală de a-și îndeplini ultima datorită colegială față de distinsul lor confrate. În schimb însă s'a adunat o mulțime imensă de popor din cele două comune mari, Ibănești și Hodac, cum și din comunele învecinate. Dovadă eclatantă aceasta, cât de iubit era fericitul preot înaintea poporului, fără deosebire de confesiune.

Actul înmormântării a fost servit de următorii parohi: Nicolae Gligu, din Răpăsuperioară, ca suplinitorul dlui protopresbiter, Zaharie Lupu, din Hodac, Vasile Mateiu, din Răpăinferioară, Iancu Branea, din Măiereu, Mihail Todea, din Idicel-pădure, Alexandru Oltean, din Jabenita și Ioan Silaghi, din Idicel-sat.

După săvârșirea actului de înmormântare, ne-am adunat la casa parohială, unde după frumosul obicei al locului s'a servit pomana pentru sufletul răposatului.

S.

O întimpinare.

Preotul nostru *Ioan Budoiu* din Câmpeni-Surdac, atacat fiind în „Libertatea” din Orăștie, a trimis redacției acestei foi o întimpinare, care însă nu i-a fost publicată. Ne roagă deci pe noi să i-o publicăm. E următoarea:

Nepublicându-să lămurirea trimisă contra injuriilor din foaia Dvoastră „Libertatea”, nr. 42, mi-se face mie onoarea, cașicând numai eu singur a-și fi trimis-o. Dar binevoii a vă uita, că acolo sunt trei iscălituri, și acei trei sunt însărcinații altora, mai mulți.

Apoi deoarece comentariul din Nr. 43 mă privește numai pe mine, voi reflecta și eu următoarele:

Nime nu a zis, că doară dl Dr. Vlad a produs pe aici neînțelegere, ci din contră, înțelegerea solidarizată încă mai bine prin dl Vlad, „cineva” picat aici ca musca în lapte nu are tactul a o susținea, ci pururea să îndeamnă la hărțuială o partidă contra altelei, și din acest motiv mulți au venit la convingerea adevărată, că aci e ceva de făcut, și așa la conlucrare m'au îndemnat și pe mine.

Aceea, că mine nu-mi recunoașteți dreptul să conlucru cu amicii mei la ajungerea scopului știut, nu mă împoartă. Nu lucr pentru mine, ci lucru pentruca să iasă aleși aceia la congresul și sinodul bisericesc, „contra cărora nimeni nu poate avea nimic”. Deci dvoastră contra acelora certăți.

Acestia sunt dnii *Victor Tordășianu* și *Dr. Virgil Olariu*.

Ean puneți serios pe acestia în cumpănă cu părtinutul dvoastră, și vă asigur, că omul dvoastră din seamă afară „proslăvit” nu-i demn să le „deslege curelele încălțămintelor”. Și asta mie mi-o spun și alții.

Să mă întorc apoi la crășmărit. M'ați prezentat în foaie că eu crășmăresc, dar nu-i adevărat. Nici eu nici altul din familia mea nu să ocupă cu acest lucru, căci mi-am câștigat eu cu cât să trăiesc de pe o zi pe alta. Nici licenție de crășmă nu am, căci aceasta legea din anul 1899 art. XXV §. 3 nu o dă, și nici nu permite preoților și membrilor din familia preotului să crășmărească.

E adevărat, că am o casă în comună, pe care am cumpărat-o cam de 16 ani. Aceasta eu o dau în arândă, și e boltă acolo, precum și birt, și să eșerciază de un Român. Dar asta eu am cumpărat-o din motivul, că era să o cumpere un Evreu, fiind locul cel mai potrivit în comună, și văzând pericolul ce ar fi venit preste popor, cred că am făcut bine, nelăsând să se așeze un Evreu acolo.

Apoi acea casă nu-i lângă biserică, ci e de trei ori mai departe decum permite legea ca să fie un birt de biserică. Birtul cel mare din Dobra e mai aproape de biserică decât casa din vorbă.

E adevărat, că vând vinars și vin, cu butea, din pivnița mea proprie, dar asta e productul meu, căci sunt proprietar de pomaturi și vii. E mai rușinos lucru, cred eu, a umbla ca preot — și încă pe la oraș — ca un agent jidovesc după asi-

gurări, din casă în casă, decât ați vinde produsul propriu.

Încât sunt eu prieten cu Jidovii, e destul să amintesc, că în comuna mea n-ai nici un Jidov, și de când sunteți aici, cinci Jidovi au trebuit să părăsească comuna.

Și apoi în timpul rămășiței mele acasă, — din a. 1896, — de pe la alte lucrări, s'omotează, de pe la alte lucrări, ci într'adevăr am muncit pentru binele poporului meu. Poftescă oricine să vadă instituțiile din comuna mea, făcute cu un popor mic, și se va convinge, că acestea mă justifică de un muncitor al națiunii.

Toți soții de principii ne-am dat silința să nu ofenzăm și să nu ne înțelegem cu faptele noastre, dar văd că nu e așa în altă parte, părtinită de această redacție, în mod ce devine suspect.

Ne vom sili deci a explica și dovedi tuturor fraților noștri — cari deja înțeleg lucrul — că în urma urmelor noi tot vom fi în cadrele unui singur înțeles, căci avem datorința să fim așa.

Vă rog, ca neschimbat și fără frânturi — de sunteți imparțiali — să publicați aceste justificări.

În fine afirm, că orice comentarii veți mai face, nu mai revin asupra lor.

Cămpuri-Surdac, la 20 Octombrie 1908. Cu stimă:

Ioan Budoiu
preot.

NOUȚĂȚI.

Jubileul Monarhului. În 2 Decembrie, ziua suirei pe tron a Majestății Sale, reichsrathul din Austria ține sedință festivă. Asemenea și caria de sus. Ministrii, deputații, funcționarii, se vor prezenta în haine de sărbătoare la sedință. Vorbirea festivă o rostește președintele, apoi din fiecare partid politic reprezentat în parlament va vorbi câte un membru. În ziua premergătoare Majestatea Sa va primi în audiență președintele reichsrathului, care va tălmăci Monarhului felicitările parlamentului.

Impăratul Wilhelm al Germaniei, care a fost oaspeț moștenitorului nostru de tron ieri și astăzi, sosește astăzi la 6 ore la Viena, pentru a vizita pe Majestatea Sa Monarhul nostru în palatul din Schönbrunn, unde rămâne până la orele 10 noaptea, când pleacă cu tren special de curte acasă la Berlin.

Se mărită fata împăratului. O știre dela Berlin vestește, că principesa Luiza Victoria, fiica împăratului Wilhelm al Germaniei, se va logodi în curând cu principelul Cristofor, al șaselea fiu al regelui Georg din Grecia.

Instalare. Se fac mari pregătiri pentru instalarea noului paroh romano-catolic al Sibiiului, noului paroh Carol Egon de Hohenlohe Waldenburg, care va avea loc Duminecă, la orele 9 dimineața, în biserica romano-catolică din piața mare. Actualul instalare îl săvârșește episcopul romano-catolic din Alba-Iulia, contele Gustav Carol Majláth, cu asistență aleasă.

Alegerea președintelui. În Statele Unite din America Marți în 3 Noembrie s'au făcut alegerile delegaților, cari vor avea se alegă în 2 Decembrie n. pe noul președinte al Statelor, și Bryan, primul republican, al doilea socialist. Delegații aleși sunt în mare majoritate republicani, deci adepții de ai lui Taft, a cărui alegere e acum sigură.

Dela comitat. Sedința lunară ține comisiunea administrativă a comitatului Sibiiului și subcomisiunile ei Luni în 9 Noembrie n. la orele 3 după amiază, în sala mică a casei comitatene.

Sărbătorile păgânești. O comisiune încredințată cu studierea chestiei sărbătorilor păgânești, ținute încă de poporul nostru dela sate, a făcut propunere sfântului sinod din București, pe adreseze pastorală populației rurale, în care să fie îndemnat poporul a se lăsa de acest abus, înăbușându-l și explicându-i-se, cari sunt sărbătorile pe cari trebuie să le țină creștinii. Preoții apoi vor fi îndrumați să instrueze poporul în privința aceasta, nu numai în biserică, ci și la alte ocazii binevenite. Fiecare preot va avea să raporteze despre activitatea pe care a dezvoltat-o întru stăpînirei acestui obicei rău. Preoții cari nu-și vor face datorința, vor fi suspendați dela oficiu și beneficiu, pe o vreme oarecare.

În contra beției. Guvernul din Austria a compus un proiect de lege, care are de scop împiedicarea beției. În curând proiectul de lege va fi prezentat reichsrathului spre dezbateri și votare.

Comuna Petrovasela din Banat, comitatul Torontal, una din cele mai mari comune românești, își serbează Duminecă, în 8 Noembrie n., aniversarea de 100 de ani de când s'a înființat. Cu această ocaziune se va face și introducerea festivă în oficiu a noilor preoți-capelani de acolo, Ștefan Sperchez și Constantin Dimian.

Hymen. Dl. Petru Cipou, teol. abs. inv. în Luncoșoara și dsoara Mărioara Filip din Achiș (com. Sălaj), fidanțați.

Recolta Argentinei. După știrile primite, întreaga recoltă a Argentinei a fost nimică de înghețul din zilele trecute, astfel, că nu este de așteptat nici un import din Argentina în Europa. Faptul acesta e de importanță mare pentru economia noastră, fiindcă va avea de urmare urcarea prețului cerealelor noastre. Seceratul de altcum se face în Argentina prin luna Februarie.

La fondul „Episcopul Nic. Popea” pentru masa învățăcelilor meseriași au mai dăruit: Ionel Văsiu (originar din Cornăușel), învățăcel librar, 1 cor., Sebastian Negru (Cămpuri-Surdac), învățăcel lăcătuș, 1 cor., Ioan Mihai, 60 bani în Căstău (tract. Sebeșul-săseș), 50 bani, Constant Marcu (Toplița-rom.), învățăcel lăcătuș, 1 cor. și Viță Tordășianu, prezid. 10 bani.

Toamna e aici, bolnavul ale cărui dureri le-a alinat vara, slab de nervi și suferind de gicte se cugetă tremurând la timpul rece și ploios al toamnei, la iarna friguroasă, când durerile încep iară. Multe simptome ale slăbiciunii de nervi, osteoneală și dureri de cap se pot vindeca pe deplin și numai prin întărirea întregului organism. Cine vrea să scape de boalele numite, sau de alte asemenea boale, să ceară cartea gratuită despre „Metoda electrică modernă de vindecare”, care institutul ort. med. „Electro-Vitalizer” Budapesta IV. Károlykört 2., Messanin Nr. 56 o trimite ori cui gratuit, raportându-se la foaia noastră.

Săpun eftin, e numai un săpun curat. Cel mai bun e săpunul „Schicht”, de aceea și mai eftin. În timpul acesta de scumpe, să fie cu atenție economie mai cu seamă la procurarea săpunului bun și curat, căci la din contră le trebuie dublu de mult și-și ruinează rufele. O frecare cu săpunul „Schicht” înlocuiește două cu săpun obicinuit. Curățarea săpunului „Schicht” se garantează cu 25.000 coroane. Veritabil numai cu numele „Schicht.”

Teatru german.

Jozeta (Fräulein Jozette, — meine Frau.)
— Comedie franceză în 4 acte. —

De două ori s'a dat până acum, — și probabil se va mai da de multe ori, — în teatrul orașănesc Sibiiului comedia franceză Jozeta. E o piesă compusă cu mult spirit, și e și jucată excelent de bunele puteri artistice ale trupei domnului director Leo Bauer. Cuprinsul e următorul:
Domnișoara Jozeta, care nu are încă optsprezece ani, nu vrea să se mărite cu dnl. Dutillen, ce i s'a propus ca o partidă foarte convenabilă. Dsoara Jozeta vrea să se mărite cu dnl. Joe Jackson junior, un chipeș Englez, pe care a pus ochii, iarna trecută, bostonând.

Dar dnl. Joe Jackson junior trebuie, după o veche datină familială, înainte de a intra în afaceri, să facă timp de doi ani o călătorie în jurul pământului. O răposată mătușă însă, a cărei moștenitoare e Jozeta, a pus condițiunea, ca nepoata să se mărite înainte de optsprezece ani impliniți, fără de care condiție donațiunea va fi întrebuintată în binefaceri. Trebuia să se supue. Așa, că dsoara Jozeta, fată practică ca și sentimentală, vrea să se mărite chiar acum, adică în timpul acestor două luni, dar nu vrea să se mărite decât cu dnl. Joe Jackson junior, care nu poate fi disponibil de cât peste doi ani.

Dsoara Jozeta are pe nașul său, care a crescut-o, care o adoră și în totdeauna a fost cea mai bună prietenă, un om amabil și de o filosofie dulce. Acest celibatar vesel și norocos, gustă farmecul vieții între două ființe deosebite, fără griji, ca și el, dau, Theodor Panard, un bărbat, și dsoara Myrienne, dela teatrul de vară.

În tovarășia acestor doi inseparabili André suferă într-o seară pe la miezul nopții, când Jozeta vine la el și-i vorbește cam astfel: „Nașule, sunt foarte nenorocită.

Atât e de grea situația în care mă găsesc, încât numai dumneata poți să mă scapi... De altfel eu mi-am făcut planul, mă voi mărita cu Joe, când se va întoarce din călătorie și, până atunci, ca să nu perd cele cinci sute de mii de franci, voi lua un bărbat platoniu, un bărbat în glumă, de care mă voi divorța peste doi ani. Totul e să găsesc pe domnul, care ar consimți la această combinație. Și m'am gândit la dumneata!... care îndeplinești toate condițiunile!... Să nu zici nu; trebuie. Te iubesc mult. Nu poți să mă vezi întristată. Nu e așa? Dumneata primești, voi fi prea fericită. Dumneata ești prea iubitul meu naș...”

Ternay pare la început destul de amestecat, pe urmă supărat, pe urmă înduioșat, pe urmă aproape sedus de înduioșare. În sfârșit cedează, când părinții Jozetei, ca fiind de dispreț față de fetei, vin să o caute. Atunci Ternay le propune oficial, să consimtă la unirea lui cu Jozeta și ei primesc.

În actual ai doilea găsim pe însușirea într'un hotel din Geneva, unde au fugit de curiozitatea legitimă a prietenilor lor. După cum s'au înțeles, trăiesc absolut separați. Jozetei îi plac trăsăturile de ocazie, excursiunile, scrie logodnicului ei și primește de la el scrisori, trăiește în libertatea nouă ce i-o dă nașul ei, îi plac chiar și galanteriile destul de nesărate ce i-le face Valorbier. Nu e ceva rău. Totuși, lui Ternay, nu-i place. Situația falsă în care se găsește, trădează ce i se arată și pe care o simte... fără de compensare, contactul perpetuu cu o femeie, care e femeia lui, fără să știe femeia lui, toate acestea îl enervează și-l supără. Repetă Jozetei cochetăriile ei. Destăinuiește lui Panard suferințele lui. Se ceartă cu Valorbier cu care se bate în duș. Soseala părinților Jozetei, care reproșează ginerelui lor, că-și neglijează nevasta, îl scoate din fire.

„Duceți-vă dracului! strigă el. Mă întorc la Paris unde mă așteaptă amanta.”

În adevăr, vine la Paris, să-și vadă pe Myrienne. Dar Jozeta vine după el. Ea nu vrea să divorțeze acum. Și n'are nici un motiv față de familia ei și de lume. Bătându-se pentru ea, André a compromis-o. S'ar putea crede, că e vinovată!... Dsoara Jozeta e frumoasă astăzi, are, fără să știe, niște dragălașenii, cari țin pe naș să stea acasă, când își propune să nu mai stea. André o împinge cu mânie, o mânie în care e și dorință. Falsul bărbat nu mai are puterea să-și susțină rolul. Dar îndată ce tinăra femeie a înțeles, că nu mai e de tinăra, se retrage rușinoasă, lăsând pe bărbatul ei plângând într'un fotoliu: „Ador pe mititica!...” Dar ea revine și murmură, aplecându-și ochii: „André... vreau să rămân...”

Sosește Englezul din călătoria întreprinsă în jurul pământului și se soia, că nu poate lua în cămăntul pe Jozeta, fiindcă s'a înșurat pe drum, ca să scape de închisoarea de patru ani, la care fusese condamnat. Știrea e primită cu mare bucurie din partea lui André și a Jozetei, cari acumă rămân bine căsătoriți. Rolurile principale le-au avut: domnișoarele Delorm, (Jozeta) și Bellau (Myrienne) și domniile Viebach și Golda. Dar buni au fost și ceilalți toți.

ECONOMIE.

Rugămintele

cătră membrii „Reuniunii române de agricultură în comitatul Sibiiu”.

Între așezămintele noastre, întemeiate cu scop de a promova bunăstarea populației muncitoare, să numărăm și „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu”. Intemeiată la 1888, ea chiar dela înființare a dezvoltat o activitate rodnică și binefăcătoare, ca puține alte așezăminte ale noastre. De roadele muncii ei numai aceia n'au beneficiat, cari nu i-s'au adresat. Acestei Reuniuni i-se revine vrednicia de a fi deprimă pentru economia noastră la cultura mai rațională a pământului și la folosirea uneltelor economice. Ea l-a împrietenit cu cultura nutrețurilor măiestrite, împărțind în mod gratuit an de an sute și sute de chilogramme de sămânță de trifoiu, năpă, lufarnă, etc. Ea l-a deprins cu cultura mai în mare a pomilor, aranjând expoziții de poame, împreună cu împărțire de premii în bani, ținând prelegeri și cursuri de pomărit și împărțind an de an mii și mii de pomi pădureți și de altoi și punând în vânzare altoi cu preț redus. Ea a contribuit la nobilitarea rasei de vite, ținând expoziții de vite de prăsilă anuală, împreună cu împărțire de premii în bani; ea a dăruit și dăruiește an de an câte o vișea de soiu ales și alte animale de prăsilă și da imprumuturi ieftine pentru cumpărarea de așezăminte animale. Ea a contribuit și contribuie la ridicarea stărilor morale și materiale

ale populației, prin întemeierea de întreprinderi de credit sătești și de tovarășii agricole. Prin aranjarea expozițiilor de copii contribuie la îmbunătățirea stărilor igienice și la desăvârșirea condițiilor de trai ale populației. Ea lucrează la conservarea, răspândirea și perfecționarea industriei de casă (lucruri de mână femeiesc), aranjând expoziții din bransa aceasta, alcătuiind albumuri, făcând colecțiuni de păpuși costumate, după ținuturi și localități etc.

Prin publicațiunile sale ziaristice, Reuniunea stă în serviciul obștei noastre, iar prin edarea cărților din biblioteca Reuniunii, dă în mâna poporului povăzătorul potrivit la ținerea vitelor, la cultura trifoiului, a pomilor, a viilor, la cultura albinelor etc. Prin conferirea de premii la descrierea monografiilor comunelor noastre, contribuie la cunoașterea istoricului și a stărilor din comune etc.

Dacă este vre-un ram agricol, pe care Reuniunea noastră să nu-l fi îmbrățișat cu căldura recerută, aceasta este a se atribui singur insuficienței mijloacelor bănești, căci bună voință, însușirea și simțul de jertfire la cârmăci ei nu lipsesc. Dovadă împrejurarea, că ei an de an cutieră satele în lungul și latul comitatului, aci la întruniri agricole, aci la expoziții, la plantări de pomi, la cursuri de altoi pomi etc.

În asemenea împrejurări ne adresăm cătră asamblei noastre cu acea respectuoasă și frățească rugămintă, să binevoiască a nu ne lipsi nici pe viitor de sprijinul valoros și deosebit să iee la cunoștință, că cu scop de economisare și de mai multă ușurință, ne-am adresat cătră oficiile noastre primătoriale cu rugămintă, să binevoiască a încasa prin organele le se stau la dispoziție, taxele pro 1908 dela membri și să binevoiască a răscumpăra cuitanțele.

În fine ne permitem a ne adresa cătră preoțimea, învățătorimea, cătră notarii, primarii și ceilalți funcționari ai noștri, cari încă nu sunt membri, să binevoiască a se înrola în șirurile noastre, căci prin aceasta, pe lângă că vor beneficia de roadele Reuniunii, dar și spriginesc o cauză din cele mai arzătoare ale noastre a tuturor. Să luăm pildă dela Sași, cari țin de deosebită cinste a fi membri ai vreunei societăți și în deosebi ai Reuniunii economice săsești.

Sibiiu, 1 Nov. n. 1908.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu”.

Pantaleon Lucaș
președinte.

Vic. Tordășianu
secretar.

Posta redacției.

Preotului I. Articoll Diale prin care ne așteți, că protopopul Hațegului vă impune să alegeți de deputat congresual mirean pe cumnatul său, nu-l putem deocamdată publica. Membrii sinoadelor parohiale au dreptul să voteze pe cine le convine. Contra tinerului protopop, care păsește cum susținu Dta ca un pașe, puteți face arătare la forurile competente.

Teatru german.

Sâmbătă: Der Teufel, comedie de F. Molnár.

Duminecă după amiază la orele 3. „Goldfische”, comedie, și sara „Der arme Ionathan”, operetă.

Garantie pentru curățenie
30.000 coroane.

În bucătărie și în casă

se curăță tot ce în general se poate curăți și spăla, numai cu

Săpunul Hirsch alui Schicht

El este rezultatul unui studiu de zeci de ani bino îngrijit și conștiințos. El posedă o extraordinară putere de spălat și e curat și liber de orice alte mestecături stricicioase, ceea ce garantează. De aceea se poate folosi fără grije la orice scop de curățit, și acolo se poate folosi unde săpunul obicinuit abizece sau unde trebuie o deosebită grije.

(155) 8—8

Aviz!

La Pârv Todor în Ternova, comitatul Arad, Nrul. casei 15, se află de vânzare tot felul de

altoi de vițe americane,

se vând și uscați cu rădăcină și fără rădăcină, după dorință. (293) 4-10

AVIZ.

Subscrise aduc la cunoștința On. public, că la mine se află en gross și en detail vinurile cele mai bune și curate de masă, unde se capătă și cost bun, atât amează cât și cină, pe lângă prețuri moderate în și afară de casă. (240) 9-10

Rog sprjiunul On. public

Serviciu **Sofia Steiner**
prompt. **Hecht gasse Nr. 44.**

Viță de vie al-toită

expediază sorte curate, sub garanție, în sortiment bogat, de ani cunoscuta și solida firmă:

Prima plantatiune de vițe de pe Târnave.

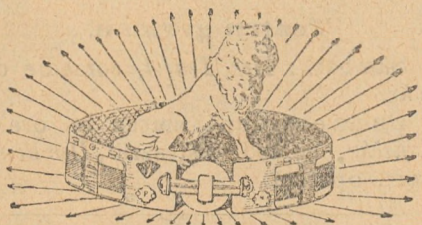
Proprietar: **FR. CASPARI**,
Medias, Nr. 62 (Transilvania).

Rog a cere catalog ilustrat!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării și poate deci fiecare posesor de vie a-și cere informațiuni despre soliditatea numitei firme, dela persoane cunoscute. (292) 7-34

Chiar dacă ar costa multe parale

tot ar trebui să cetească toată lumea comunicatul scris în limba populară, pe care l-a publicat institutul Elektro-Vitalizer. Fără a mai cruța oboseala și cheltuielile resumează pe

baze științifice problemele fundamentale a vindecării prin electricitate și descrie pe cel mai ideal factor al acesteia aparatul

„Electro-Vitalizer“

în Ungaria nu s'a dat până acum publicității o asemenea carte, de aceea atragem atențiunea acelor care suferă de o slăbiciune generală a nervilor, de slăbiciune sexuală, de insomnie, de dureri de cap, de dureri în spate, digestie defectuoasă, anemie, parilisie și neuralgie să cetească această carte interesantă și vor învăța din ea multe lucruri științifice. (318) 1-4

Această carte o poate căpăta oricine gratis și porto-franco, în plic închis, dacă se provoacă la acest ziar și fără nici un obligament. Iar dacă ne cercetează le arătăm cu plăcere modul nostru de vindecare și le esplăm avantajele aparatului Electro-Vitalizer.

Inst. de consult. med. Electro-Vitalizer
BUDAPEST, Károly-körut 2 fêlem. 56.

Cupon pentru o carte gratuită.

Inst. de cons. medicale „ELECTRO-VITALIZER“
Budapest, Károly-körut 2, fêlem. 56.

Vă rog să-mi trimiteți gratuit și porto-franco în plic închis opul despre

Modul modern de vind. cu electricitate.

pentru bărbați (volumul care nu-l
dame (doriți trebuie șters.

Numele

Adresa

Câștigul cel
mai mare ev.
600,000 M.

Anunț
de noroc!

Câștigurile
le garan-
tează statul.

Invitare la participarea
Șanselor de câștig
garantate de statul Hamburg marelui loterii de
bani în care

9 mil. 841,476 Mărci

cu siguranță trebuie câștigate!

Câștigurile principale ale acestei loterii cu
privilegiu sunt următoarele: Cel mai mare câș-
tig este în cazul cel mai norocos de 600,000 M.

1 Premiu à 300,000 Mărci.

1 „ „ 200,000 „

1 „ „ 60,000 „

1 „ „ 50,000 „

1 „ „ 45,000 „

1 „ „ 40,000 „

1 „ „ 35,000 „

1 „ „ 30,000 „

1 Câștig „ 100,000 „

1 „ „ 60,000 „

1 „ „ 50,000 „

1 „ „ 40,000 „

1 „ „ 30,000 „

7 Câștiguri „ 20,000 „

1 Câștig „ 15,000 „

11 Câștiguri „ 10,000 „

46 „ „ 5,000 „

103 „ „ 3,000 „

163 „ „ 2,000 „

539 „ „ 1,000 „

693 „ „ 300 „

181 „ „ 200 „

In total conține loteria, care constă din 7

clase, 100,000 losuri cu 48,405 câștiguri și 8

premiu, așa încât aproape jumătate din toate

losurile trebuie să câștige.

Cel mai mare câștig de cl. I. este în cazul

cel mai norocos de 50,000 m., se urcă în cl.

II-a la 55,000 m., în cl. III-a la 60,000 m.,

în cl. IV-a la 65,000 m., în cl. V-a la 70,000

m., în cl. VI-a la 80,000 m., în cl. VII-a la

600,000 m.

Pentru cl. I. a cărei tragere se stabilește

oficios, costă

losul original întreg . . . Cor. 7—

losul original de jumătate „ 3 50

losul original de un sfert „ 1 75

Depunerile pentru clasele următoare, pre-

cum și conspectul exact al câștigurilor se pot

vedea din planul de loterie oficios, provăzută

cu emblema statului, care la cerere îl trimite

gratis și franco.

Fiecare dintre participanți primește dela

mine imediat după tragere lista oficioasă.

Plătirea și trimiterea câștigurilor

se face din partea mea direct interesatului în

cauza prompt și sub cea mai strictă discrețiune.

Comandă rog a se face prin mandat po-

stal sau și prin ramburs.

Adresați-Vă cu comanda din cauza tra-

gerii apropiate, cel mult până la

20 Noemvrie

cu toată încrederea la (291) 3-5

Samuel Heckscher senr.

Bankgeschäft in Hamburg.

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măiestru croitor, Sibiiu, Str. Cisnădiei Nr. 34,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari! [25] 31-52

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

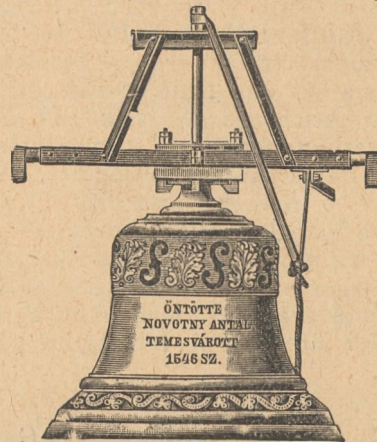
ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (150) 20-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru face-rea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopo- telor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Prețcuranturi ilustrate gratis.

Requisite de scris se pot procura de la **Librăria archidieceșană**

Zilnic un câștig principal la Gaedicke.

A devenit deja cuvânt proverbial căci n'a trecut zi în decursul celor 6 clase ale loteriei ispirate, în care să nu fi anunțat

cassa de bancă GAEDICKE un câștig principal.

Rezultatele câștigurilor noastre sunt neîntrecute!

Incercați-vă
norocul la

CASSA DE BANCA GAEDICKE

și sigur nu
fără rezultat.

Oferim losuri originale la

tragerea din 19 și 21 Noemvrie pentru clasa I a loteriei de
clasa XXIII.

Intreg

12—

Jumătate

6—

Pătrar

3—

Optime

1.50 Cor.

(313) 2-3

Checuri poștale gratuit și franco.

Zilnic un
câștig prin-
cipal la
Gaedicke!

Cassa de bancă Gaedicke, Budapest
Kosuth Sajos-utca 11.

Zilnic un
câștig prin-
cipal la
Gaedicke!